

ПОВРЕМЕНА УЧЕШЋА У ТЕЛЕВИЗИЈСКИМ ПРОГРАМИМА

Милан С. Димитријевић је у јануару и фебруару 2017. године, имао неколико запажених учешћа у телевизијским програмима, различитим актуелним поводима и са различитим трајањем. Тако је 2. јануара 2017. суделовао у Јутарњем програму *Пинк* телевизије. Основни садржај био је однос астрономије и астрологије (На позив организатора програма учествовала је и астролог Сузана Бан, која пише хороскопе у *Вечерњим новостима*).

После двадесетак дана Димитријевић је дао опширан интервју Милошу Станковићу, на *Српској научној телевизији*,²⁰¹ чији је важан задатак популаризација науке, културе, уметности и образовања. Емисија, под симболичним насловом *Свемирска тишина*, трајала је читав сат (20. јануара од 20 до 21 ч.) у живом и динамичном разговору. Милан је при том изложио своје студијско виђење дела: Милутина Миланковића и Ђорђа Станојевића, уз осврт и најаву Конференције „Развој астрономије код Срба IX“.

Повод за наредну емисију, у којој је врло креативно учествовао, била је најава да ће *Наса* одржати специјалну конференцију за штампу, да би обавестила светску јавност о новим открићима и сазнањима о планетама изван Сунчевог система, односно *егзопланетама*. Благовремено је стигао позив да дође у *Пинк* телевизију, уз информацију о теми и дужини разговора.

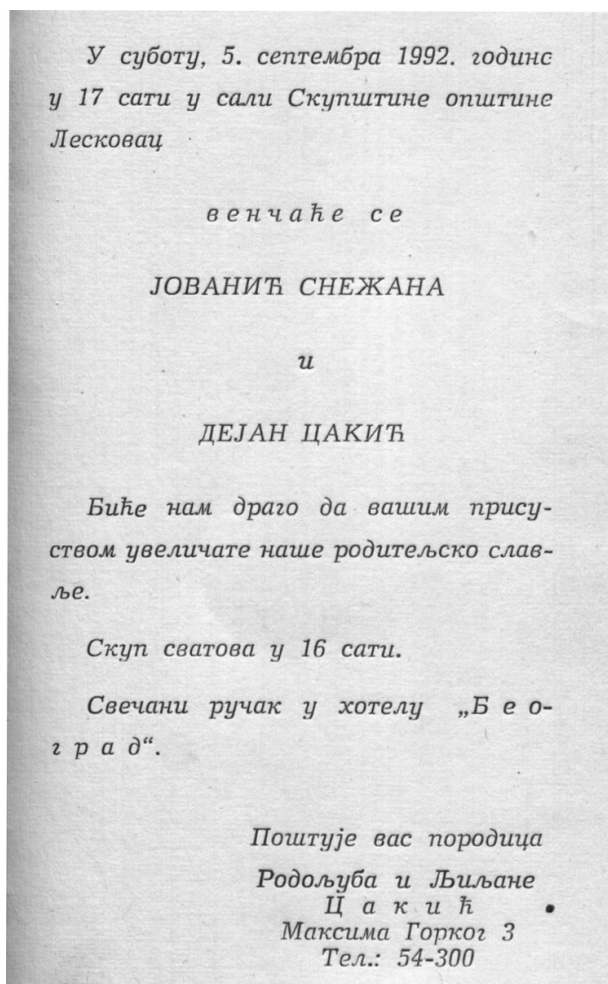
– На који начин си се припремао за ово занимљиво и у неким видовима провокативно казивање? – интересујемо се после недавног врло успешног и сугестивног саопштавања.

– Најпре сам на интернету пажљиво прегледао најновије и најважније податке о планетама изван Сунчевог система; пре свега сајт *Насе*, али и друге. Укуцао сам појам *exoplanet* и добио низ сајтова од којих сам изабрао оне што су највише одговарали теми. Забележио сам и систематизовао најбитније чињенице, при чему сам ишао знатно шире, јер нисам знао која ће ми и каква питања бити постављена – одговара прецизно Милан, и из унутрашњег џепа вади папир, у виду полутабака, са више назнака саднутих и набацаних на три полустранице.

201 *Српска научна телевизија* је, у многочему, јединствена културно-образовна, информативна и непрофитна ТВ станица, основана 2012. године као саставни део пројекта удружења “Комитет знања Србије”. Она обраћа одговарајућу пажњу српским научним институцијама, познатим истраживачима из области науке, те појединцима и младим талентима, као и њиховим стваралачким достигнућима.

Миланова бординг карта за лет на Марс

*Позив за венчање Милановог и ауторовог сестрића
Дејана Цакића и снаје Снежане Јованић*

Загледамо тај пресавијени и мало изгужвани папир, на коме преовлађују цифре, фактографски подаци, неки посложени у групама или заокружени; њима је обухваћен период од открића прве планете изван Сунчевог система, из 1988, објављеног 1992,²⁰² до 15. фебруара 2017. Ту су сваковрсни подаци како се на њих у претраживању наилазило, па су касније, тек у процесу самог излагања, и у вези са конкретним питањима, излагани као смисаона целина, надовезујући се на претходна знања. На тај начин је, у битним цртама, прикупио најважније податке, потребне за десетоминутни разговор.

Догодило се да је у међувремену стигао и позив преко мобилног телефона и електронске поште, да са истом, у овом моменту врло актуелном темом, учествује на *Првој српској телевизији*. Узгред је, на поменутом папиру, назначио назив емисије и време када треба да стигне у студио ... На трећој страници су хемијском оловком избележене појединости о методама за откривање егзопланета, назив оне која је прва уочена као и алтернативна имена за усамљене планете које лутају универзумом: *међузвездане, сирочићи или одбегле планете*.

Пошто сам погледао исписану хартију са припремљеним подацима, са задовољством указујем Милану на његов импресиван, зналачки приступ и широку обавештеност о егзопланетама, који у много чему изненађује оне што нису стручњаци из ове области, али и водитељку Јовану Самарџић.

– То су велики бројеви у милијардама, па делују мало збуњујуће. Да ли су то изворни и аутентични подаци? – распитујемо се док слушамо глас водитељке са снимка на интернету.

– Тако сам нашао на сајтовима које сам прегледавао. Бирао сам оне за које верујем да су поуздани – одговара Милан са пуно личне сигурности, која се ослања на свестрано познавање ове тематике и астрономије у целини.

– Али то мноштво, изражено у хиљадама, милионима и милијардама, за обичне грађане је било веома необично, зачуђујуће па и фрапантно – примећујем у разговору са коментарима, о утисцима везаним за овај занимљив интервју.

– Године 2016, откривено је 1458 егзопланета; а до 15. фебруара 2017. укупно 3577. На основу тога броја научници су проценили да у нашој Галаксији, која има око сто милијарди звезда, постоји можда и 40 милијарди планета што круже око звезда сличних Сунцу и црвених патуљака. Јована се зачудила управо овим, сасвим необичним, изненађујућим и скоро невероватним цифрама, па је то са чуђењем прокоментарисала: *„Па колико смо ми мали? Где се ми уствари налазимо? Невероватно!“*

Многи што су пратили интервју и Миланово казивање такође су били задивљени обухватним познавањем ове проблематике и најновијих истраживања, као и способношћу да толики број цифара Димитријевић меморише на себи својствен начин. Релативно мало њих о васиони може да говори из толиког фондуа и преобилта знања о космосу, тако да они који слушају оваква ис-

202 Упадљиво је да су проналазачи Мишел Мајор и Дидије Келоз од 1988. до 1992, четири године држали откриће у тајности и проверавали га, како би били потпуно сигурни, због чега су им неки замерали.

казивања, са нескривеним изненађењем истичу како би мало ко, тако зналачки, говорио и коментарисао ова најновија галактичка догађања, доводећи их у везу са најављеним открићима *Насе*.

Заокружујући казивања о евентуално крупним новим открићима Милан научнички одмерено, прикладно, у свему одговорно, без сензационализма саопштава:

– Сама чињеница да је прошле године откривено 1458 планета изван Сунчевог система само по себи је сензационална; то значи, ако су они извршили разна упоређења, статистику, практична уопштавања, имају шта да кажу. Ја не верујем да ће саопштити да су открили негде живот, јер на томе се тек ради. Разрађују се методе да се спектроскопским посматрањем атмосфера тих егзопланета истражују такозвани биомаркери, односно трагови живота у атмосферама. То су, рецимо, трагови метаболизма или они које оставља биљни покривач, и слично, на таквим планетама, али то тек сателити и инструменти нове генерације треба да истражују. У сваком случају, сама чињеница да су сумирали резултате посматрања 3577 планета донеће нешто ново и интересантно.

Додајмо овде, да се Димитријевић већ неколико деценија интензивно бави изучавањем спектра звездане и лабораторијске плазме. Ту је дао видан допринос у истраживању утицаја наелектрисаних честица, посебно у односу на профиле спектралних линија.

– Водитељка Јована, у разговору са тобом, инсистира на осећањима и узбуђењу и формулише питање у том смислу – гласно примећујем. – По мојој оцени, ти Милане одговараш са пуно осмишљености, па ипак са суздржаним емоцијама. – Јована те пита: – Је л’ се радујете, је л’ сте узбуђени?

Молим те преузми са снимка твог интервјуа на телевизији *Пинк са Јутјуба*²⁰³ и то дословце део твог одговора:

– Како да не! Мислим да сви астрономи са нестрпљењем очекују...

Милан је том приликом хтео да каже: да сви ишчекују нове информације, али га је Јована у тренутку прекинула...

Многи наши заједнички пријатељи су лепо приметили како Милан, у пуном светлу рефлектора, зрачи ликом и снагом израза, нарочито у почетном делу, враголастим подизањем обрва, мимиком која се читује, и лаганим, преправим полусмешком, који оплемењује готово читаво ово казивање. Наш научник је врхунио зналаштвом, делотворним присуством, потврђујући да је с правом један од најпрестижнијих српских астронома данас, са врло широком европском и светском репутацијом.

203 <https://www.youtube.com/watch?v=Yj2RRpDCbmo> [Пристапио 25. 02. 2017].